

Geachte heer van de Berg, beste Niels,

Hierbij bieden wij met trots namens de Bewonersadviesraad Enschede (BAS) ons advies aan voor de strategienota Jeugdhulp 2024-2027. Ik zeg met trots omdat het ons eerste officiële advies is in de nieuwe samenstelling van de BAS.

De BAS is actief betrokken geweest bij de totstandkoming van de nota en haar ideeën en suggesties tijdens het proces van opstellen meegegeven.

We hebben ervoor gekozen om ook zaken te benoemen die onderweg zijn meegenomen door de ambtelijke collega's en verwerkt in het eindproduct, overigens in een door ons ervaren zeer prettige samenwerking. Daarmee heeft u een beeld hoe wij vanuit ons netwerk en onze expertise hebben meegedacht en bijgedragen.

De BAS geeft een positief advies op de nota, met wat aandachtspunten. Graag zien wij uw schriftelijke reactie op dit advies tegemoet.

Met vriendelijke groet,

Jasper Kerkwijk
Voorzitter Bewonersadviesraad Enschede

ADVIES BAS

27-03-2024

Onderwerp: Strategie nota duurzame Jeugdhulp 2024-2027

Aan ambtelijk aanvrager: Lonneke Bruin

Vraagstelling aan de BAS:

1. Hoe wilt u uw adviesrol vervullen in het project 'strategie duurzame jeugdhulp'?
2. Zou u een afvaardiging van de BAS deel willen laten nemen in een klankbordgroep? In de eerste fase van het project (t/m nov/dec) zijn 3 overlegmomenten gepland met de klankbordgroep waarin ook enkele andere medewerkers van de gemeente deelnemen om kritisch mee te kijken. De eerste bijeenkomst staat gepland op 18 september van 15.00u-16.00u.

Over het project

De gemeente is half juli 2023 gestart met het project 'strategie duurzame jeugdhulp'. Aanleiding is dat zoveel jeugdigen jeugdhulp hebben. In 2022 kreeg bijna 1 op de 6 Enschedese jeugdigen (t/m 17 jaar) jeugdhulp. Dit aandeel neemt jaar na jaar toe. Het is prettig dat we jeugdigen die dat nodig hebben hulp kunnen bieden, maar liever zouden we voorkómen dat zoveel Enschedese jeugd (intensieve) jeugdhulp nodig heeft. Allereerst voor de jeugd zelf, maar ook om jeugdhulp betaalbaar en toegankelijk te houden voor jeugdigen waarbij voorkómen helaas niet mogelijk is.

Doel van dit project is om te komen tot een plan om het toenemend gebruik van jeugdhulp om te buigen en jeugdhulp betaalbaar te houden.

Het doel van dit project is om te komen tot een goed onderbouwde strategie voor duurzame jeugdhulp. Hieronder verstaan we een strategie, waarbij minder jeugdigen minder lang (intensieve) jeugdhulp nodig hebben, omdat ze veilig en stabiel opgroeien. Enschedese jeugdigen en gezinnen die dat nodig hebben, kunnen we zo blijven helpen.

Het project loopt tot de zomernota van 2024. Dat is het moment dat een plan zal worden voorgelegd aan de raad. In november van dit jaar zal er al een discussie met de raad zijn over dit onderwerp. Het project is opgedeeld in een aantal fases. We zijn nu gestart met fase 1.

1. Probleemanalyse
2. Van oplossingen naar scenario's
3. Keuzes verder uitwerken
4. Besluitvorming
5. Implementatieplan

ADVIES BAS

Werkwijze van de BAS:

De BAS is actief betrokken geweest bij de totstandkoming van de nota. De werkgroep opvoeden en opgroeien heeft in verschillende gesprekken met Lonneke Bruin aandachtspunten en suggesties aangegeven.

Deze aandachtspunten en suggesties zijn gebaseerd op verschillende brononderzoeken o.a.:

- Gesprekken met o.a. hulpverleners, cliënten, sleutelfiguren en wijk/ jongerenwerkers.
- Strategienota duurzame jeugdhulp 2024-2027
- Discussienota duurzame jeugdhulp 2024-2027
- Analyse jeugdhulp per wijkteam
- Landelijke publicaties rondom jeugdhulp

Advies van de BAS:

In de nota zijn de suggesties en aandachtspunten van de BAS voldoende meegenomen en herkenbaar.

De BAS geeft hierbij dan ook een positief advies op de strategie nota duurzame jeugdhulp 2024-2027

Aandachtspunten en suggesties BAS

1. Investeren in het voorliggende veld geeft rendement aan de achterkant

Belangrijk is de aanwezigheid van een fysieke ontmoetingsplek, een plek waar je laagdrempelig binnen kan lopen maar zeker ook een plek die als veilig wordt ervaren door kinderen, jongeren en bewoners in de buurt. Waar inwoners contact hebben met de gemeente, zonder dat ze het door hebben, want het is geen professional maar gewoon Henk van het wijkcentrum. Een bruisende plek waar activiteiten georganiseerd worden. Het huidige beleid gaat uit van een gemotiveerde hulpvraag, dit is niet altijd het geval. Een fysieke plek met daarin laagdrempelige activiteiten geeft een eenvoudige ingang tot meer. Wijkwerkers, jongerenwerkers, sleutelfiguren kunnen vroegtijdiger signaleren.

Een netwerk van professionals in de wijk is belangrijk. De wijkagent, school, jongerenwerk, gemeente moeten regelmatig met elkaar overleggen en bepaalde problemen in de wijk gezamenlijk bespreken en oppakken. Op deze wijze wordt er vanuit de verschillende leefgebieden vroegtijdig gesignaleerd.

Het equiperen van professionals die voorliggend werken is hierin belangrijk. Meer generalisten. De jongerenwerker weet bijvoorbeeld perfect het contact met jeugdigen te

leggen en een vertrouwensband op te bouwen. Als een jongerenwerker bemerkt dat het thuis niet goed gaat, zou hij misschien ook kunnen vragen of hij mee zal gaan naar huis om samen met de ouders in gesprek te gaan. Nu wordt een jongere doorverwezen naar een andere professional. Deze professional is voor de jongere onbekend en werkt drempelverhogend wat vroegtijdige hulp belemmert. Laagdrempelige ondersteunende activiteiten (groep gericht) zoals opvoedingsondersteuning, jongerengroepen, meidengroepen en gerichte projecten op scholen en ontmoetingsplekken kunnen als basis dienen om verdere hulpverlening te voorkomen.

De wijkwijzer zou een onderdeel moeten zijn van deze fysieke laagdrempelige ontmoetingsplek. Vraag je mensen op straat wat de wijkwijzer is, dan weet niemand wat het is. De beoogde doelgroep weet niet waar ze moeten zijn. De naam is verwarrend voor mensen: wijkwijzer en wijkteams, wat is het verschil? Het zou een trefpunt moeten zijn waar mensen voor alles terecht kunnen. Heel toegankelijk. Het moet niet een plek zijn waarvan men denkt, hier komen alleen mensen met problemen (daar wil ik niet gezien worden). In de wijkwijzer moeten sleutelfiguren, wijkwerkers, jongerenwerkers, wijkcoaches etc. aanwezig zijn. Door de dynamiek en de verschillende functies van een dergelijke fysieke ontmoetingsplek zal de wijkwijzer bekender en toegankelijker worden.

2. Herkennen en erkennen culturele verschillen

In de praktijk ziet de BAS sterke verschillen tussen wijken/stadsdelen, gemeenschappen met eigen specifieke problematiek. Deze specifieke problematiek vraagt ook andere expertise van de wijkteams en hulpverleners. Werk je in een wijk waar je te maken hebt met families die generatie op generatie problemen kennen, dan heb je de wat meer ervaren wijkteammedewerkers nodig, bijna een soort moederfiguren. In andere wijken heb je juist te maken met veel mondige ouders. Dat vraagt weer andere maatregelen. Gebiedsgerichte aanpak hierin is belangrijk. De praktijk laat zien dat jeugdzorgproblemen, vooral bij multi-problem gezinnen, vaak ook intergenerationele problemen zijn. Problemen die van generatie op generatie over gaan en waaraan je je moeilijk kan onttrekken. Wij hebben de indruk dat bij wijkteams, hulpverleners, huisartsen en zorgaanbieders de taal van de doelgroep of de kennis van de doelgroep niet altijd aanwezig is, waardoor problematiek gemist wordt. Sommige wijken kennen bepaalde groepen, bepaalde structuren waar je kennis van moet hebben. Ook historisch besef hierin is belangrijk, als je bv. in Dolfia geboren wordt, groei je anders op. Daar zijn netwerken die veel invloed hebben (wij-zij leven) Er is nu onvoldoende kennis van de wijken, van leefwerelden. Tevens leeft er in sommige wijken/gemeenschappen veel wantrouwen richting overheid of hulpverlening. Het gebruik maken van vertrouwenspersonen/ sleutelfiguren, de aanwezige netwerken zal het wantrouwen doen afnemen.

3. Rol wijkteam en wijkcoaches

Wijkcoaches moeten de regierol hebben met daarbij behorende mandatering.

- Afsluiten dossiers. Bij de verschillende aanbieders kun je dat niet neerleggen. Die hebben een organisatiebelang. Iedere organisatie wil zichzelf in stand houden. De marktwerking is desastreus. Wijkteams moeten mandaat hebben als regisseur, waardoor je niet alleen verbindt, maar ook concurrentie voorkomt. Op dit moment blijven lopende dossiers lang open en zouden eerder afgesloten kunnen worden. Bijvoorbeeld: dossiers eerder afsluiten en werken met afsluitingsgesprekken binnen een bepaalde tijdsduur wordt door cliënten aanbevolen. Ook het erkennen en accepteren van cultuurverschillen (verschillende normen) leidt tot eerdere dossier afsluiting. Enschede kent verschillende wijken, verschillende culturen en subgroepen. In sommige culturen gaan de dingen anders. Normaliseren betekent niet dat er één norm is van normaal. Niet iedereen hoeft dingen op dezelfde manier te doen. Dat betekent dat je soms bij het behalen van een bepaald resultaat bij een gezin uit een bepaalde cultuur ook kunt denken hier hebben we voldoende bereikt. Er wordt nu niet altijd vanuit het culturele perspectief gekeken.
- Kennis en kunde wijkcoaches. Wij hebben de indruk dat bij wijkcoaches/hulpverleners de taal of de kennis van de doelgroep niet altijd aanwezig is. Hier zou meer aandacht voor moeten zijn. Wijkcoaches en professionals moeten meer samenwerken en kennis delen. Dit betekent dus niet 'ik lees dit dossier niet, want ik wil zelf mijn mening vormen'. De doelgroepen waarmee je werkt, nemen de ruimte die er ontstaat (door een nieuwe professional die opnieuw de situatie bekijkt) om te overleven. Dit heeft een vertragend effect. De wijkcoaches zijn opgeleid met idee houdt voldoende professionele afstand. Het is belangrijk dat je de professional betrokken is met zijn/haar hart. In gesprekken met cliënten komt duidelijk naar voren dat er te weinig echte betrokkenheid van hulpverleners wordt ervaren. Er wordt dan geen hulp maar 'macht' ervaren.
- Continuïteit is een belangrijk aandachtspunt. Inwoners vinden het prettig om dezelfde contactpersoon te houden. Er is te veel wisseling van de wacht. Men krijgt steeds weer een andere wijkcoach/hulpverlener. Een aandachtspunt is dat er bij crisis (buiten 9.00u en 17.00u) altijd een crisisdienst moet worden benaderd. Waarom die 9.00u tot 17.00u mentaliteit? De vele tijdelijke contracten vormt een probleem. Wijkcoaches zeggen dan ook in gesprekken niet zeker te weten of ze er de volgende keer bij zijn. Dit wordt door cliënten als onrustig ervaren en geeft weinig vertrouwen.

4. Samenwerken en netwerken

- Samenwerken en netwerken. Vanwege de A.V.G. wordt er weinig informatie onderling gedeeld. Dat werkt belemmerend en is niet in het belang van de client. Het is goed om van elkaar te weten wat speelt. Hier wordt door verschillende medewerkers verschillend mee omgegaan. De één is strenger dan de ander, zoek hierin de grenzen, er kan heel veel volgens AVG. Medewerkers moeten ook ouders durven vragen om toestemming voor de uitwisseling van gegevens.
- Administratie en financiën. De administratie last is te hoog, systemen moeten makkelijker. De Bas heeft de indruk gekregen dat de financiën/cijfers vaak bepalend zijn binnen de hulpverlening. De inhoud van de hulpverlening moet leidend zijn, geld en gemaakte uren moeten ondergeschikt zijn.

5. Gebiedsgerichte aanpak

De BAS ziet veel in een gebiedsgerichte aanpak waarin de verschillende professionals samenwerken en kennis delen. Door sterke netwerken in de gebieden worden problemen in een vroegtijdig stadium onderkend en kan er eerder gewenste vroegtijdige hulp worden ingezet. Dit zal duurdere zorg voorkomen. Het zichtbaar aanwezig zijn van professionals, het gebruiken van sleutelfiguren in wijken of gemeenschappen zal meer vertrouwen wekken en eerdere hulpverlening bevorderen. Een laagdrempelige fysieke plek waar bewoners voor alles terecht kunnen en waar gerichte activiteiten zoals opvoeding ondersteunende activiteiten, specifieke jongeren, jeugdgroepen en volwassene educatie plaatsvindt zal een preventieve werking hebben waardoor duurdere zorg wordt voorkomen.

6. Opmerking

Hoofdstuk 5 en 6 was op het moment van het uitbrengen van het advies nog niet klaar. Deze hoofdstukken zijn dus niet meegenomen in ons advies.

Namens de werkgroep opvoeden en opgroeien van de BAS

- Stefannie
- Coen
- Inge
- Dimie
- Rianne